

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:
ju.L2@regeringskansliet.se

2023-12-22

Er ref: Ju 2023/02232

FF ref: 2023/35

Europeiska kommissionens förslag till förordning om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner

Finansbolagen välkomnar möjligheten att lämna synpunkter på förslaget till EU-förordning.

Övergripande synpunkter

Från ett borgenärsperspektiv skulle skärpta regler för betalningar kunna vara gynnsamt. Delar av förslaget lösningar för skärpta betalningsrutiner framstår emellertid oproportionerliga i beaktande av konsekvenserna för t.ex. avtalsfriheten. Det finns också flera oklarheter och delar av förslaget förefaller mindre ändamålsenliga. Förordningen skulle för svensk del innebära förändringar av inarbetad civilrätt. Finansbolagen finner därför sammantaget att förslaget i dess nuvarande form inte bör genomföras.

Finansbolagen ger nedan några exempel på problem som identifierats:

Artikel 1, Tillämpningsområde

Tillämpningsområdet är oklart. I artikel 1.1. anges "betalningar som leder till leverans" vilket ger intryck av att förskottsbetalningar skulle avses, men det stämmer inte med andra skrivningar i t.ex. artikel 2.8 och 2.9.

Artikel 2 och artikel 10

I artikel 2.6 definieras återtagandeförbehåll som att säljaren behåller äganderätten vilket inte riktigt stämmer med svensk rätt, Liknande formulering finns även i förslaget artikel 10. I förslaget ges återtagandeförbehåll en vidare tillämpning än den som för närvarande gäller enligt svensk rätt.

Artikel 3, Betalningstider

En lagstadgad betalningstid på 30 dagar synes innebära ett förbud mot s.k. Supply Chain Finance (SCF), även känt som "reverse factoring". SCF är en viktig finansieringslösning för bl.a. större svenska industriföretag. SCF-lösningar kan i dag också fungera som ett verktyg och styrmedel i hållbarhetsarbetet kopplat till leveranskedjor. En analys av förslaget effekter när det gäller SCF-lösningar som förekommer i Sverige saknas.

Vidare finns flera oklarheter i förslaget, bl.a. vad som gäller i det vanliga fallet att en faktura översänds omedelbart t.ex. via mejl. Leveransen kan därefter ta avsevärd tid, inte sällan överstigande 30 dagar. Köparens möjligheter att undersöka varan när den väl kommer fram förefaller då ske under det att dröjsmålsränta omedelbart börjar löpa. Det finns en möjlighet att avtala om ett förfarande för godkännande och kontroll "om detta är absolut nödvändig på grund av varornas eller tjänsternas särskilda karaktär". Formuleringen stämmer dock dåligt in på den ofta förekommande situationen att leveranser tar längre tid än 30 dagar och att en faktura vanligen mottas digitalt direkt efter beställningen.

Artikel 4, Betalning till underleverantör vid offentlig upphandling

Det är naturligtvis inte ett orimligt att ställa krav på att offentliga beställare ska föregå med gott exempel och betala inom 30 dagar. Enligt bestämmelsen i artikeln ska emellertid entreprenören till den offentliga beställaren kunna styrka att betalning av underleverantörer redan skett dvs. innan entreprenören själv fått betalt. I många praktiska fall torde detta skapa problem eftersom entreprenören kan sakna medel att betala underleverantörerna, innan entreprenören själv fått betalt av den offentliga beställaren. Något av ett moment 22 således.

Artikel 5, Dröjsmålsränta

Till att börja med är det oklart i vilka situationer gäldenären inte ska anses ansvarig för betalningsförseningen.

Vidare är det, mot bakgrund av de tvingande bestämmelserna, oklart om det alls är möjligt för borgenären att efterge krav på dröjsmålsränta och fast ersättning för indrivningskostnader. Därmed uppstår även frågan vilka möjligheter det finns att ingå olika uppgörelser, betalningsplaner och förlikningar. Praktiskt är detta vanligt förekommande i samband med hantering av förfallna fordringar.

Artikel 6, Räntesats för dröjsmålsränta

Räntesatsen för dröjsmålsräntan ska enligt artikel vara referensräntan plus 8 procentenheter. Förslaget innebär en prisreglering som inte ger utrymme för normala marknadsmässiga anpassningar. Den angivna räntan kan vara antingen för låg eller för hög i förhållande till vad som är marknadsmässigt beroende på bland annat ränteläget — något som inte är ändamålsenligt eftersom det försämrar marknadens funktion.

Artikel 9, Ogiltiga avtalsvillkor och avtalsmetoder

Det är oklart vad ordet avtalsmetoder betyder. I det nuvarande direktivet används begreppet "avtalsvillkor och bruk". En avtalsmetod som anges ska vara ogiltig är avsiktlig fördröjning med att sända en faktura. Det framstår som oklart vad ogiltighet i det sammanhanget innebär.

Artikel 15, Klagomål och konfidentialitet

I artikeln ska klagande kunna vara anonym i förhållande till svaranden. Förslaget innebär ett avsteg från normala rättssäkerhetskrav inbegripet möjligheten för en svarande att kunna tillvarata sin rätt på ett effektivt sätt. Därtill synes det inte vara ändamålsenligt att den som vill ha betalt är anonym eftersom det avsevärt försvårar för svaranden att fullgöra en betalning, till den som hävdar för sen betalning.

Artikel 16, Alternativ tvistelösning

Det är oklart vilken funktion alternativ tvistelösning skulle ha i samband med sena betalningar. Borgenärer behöver normalt snabbt få en exekutionstitel och det framgår inte om det föreslagna förfarandet skulle leda till en sådan erhålls snabbare än enligt nuvarande ordning. Den typ av alternativ tvistelösning som förekommer i Sverige används i konsumentförhållanden och resulterar i en rekommendation som inte är bindande.

FINANSBOLAGENS FÖRENING

Lars Zacharoff